

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Τίτλος:

«Η φύση μας μιλά. Την ακούμε;»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

Εφαρμογή: ΜΕΛΠΙΑ ΜΑΥΡΙΔΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνια 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η φύση μας μιλά. Την ακούμε;

Εφαρμογή σεναρίου

Μέλπα Μαυριδής

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Τολουμένου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Σχολική μονάδα

7^ο Γυμνάσιο Ρόδου

Χρονολογία

Από 24-11-2014 έως 27-01-2015.

Διδακτική/θεματική ενότητα

Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

11 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για το σχολείο: εργαστήριο πληροφορικής (ελεύθερο έστω για κάποιες ώρες), αίθουσα με διαδραστικό πίνακα.

Για τον εκπαιδευτικό και τον μαθητή: βασικές δεξιότητες στους Η/Υ και εξοικείωση με το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (Word), με διαδικτυακά συνεργατικά περιβάλλοντα (Wiki, Google Drive), με λογισμικό δημιουργίας συννεφόμενου (Tagxedo) και με λογισμικό δημιουργίας comic (Toondoo).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Τολυμένου, Η φύση μας μιλά. Την ακούμε;, Νεοελληνική Λογοτεχνία Α΄ Γυμνασίου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο ασχολείται με την κατανόηση της στενής σχέσης ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον και τον άνθρωπο. Οι μαθητές αρχικά μέσω δραστηριοτήτων διέκριναν τη μηδαμινή παρουσία της φύσης στο οικιστικό περιβάλλον της πόλης και πόσο αυτή η απουσία επηρεάζει τη ζωή των ανθρώπων. Εντόπισαν, επίσης, τις μορφές καταστροφής της φύσης και την πρόκληση περιβαλλοντικών προβλημάτων. Τα στοιχεία της φύσης που πρωταγωνιστούν στα λογοτεχνικά κείμενα έγιναν οι οδηγοί τους στην πορεία συνειδητοποίησης της στενής σχέσης φύσης-ανθρώπου, του προβληματισμού και της στάσης που ευελπιστούσαμε ότι θα ανέπτυξαν στη συνέχεια. Είχαμε την ελπίδα η προσέγγιση αυτή να οδηγήσει τους μαθητές στην καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης και στην ενεργοποίηση για την αντιμετώπιση της προβληματικής σχέσης του σύγχρονου ανθρώπου με τη φύση.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η θεματική ενότητα «Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον» προσφέρεται για την κατανόηση της στενής σχέσης ανάμεσα στη φύση και στον άνθρωπο, κάτι που δε συνειδητοποιείται πάντα, αφού η λειτουργία της φύσης, ως τροφοδότη κυρίως, θεωρείται ως κάτι αυτονόητο, ιδιαίτερα στην εποχή μας. Τα λογοτεχνικά κείμενα έδωσαν το έναυσμα για να αναπτυχθεί προβληματισμός για την πορεία της σχέσης αυτής, για επιλογές του ανθρώπου που δείχνουν τον σεβασμό του προς τη φύση, αλλά ενίοτε και την αδιαφορία του για τη ζωοποιό της δύναμη, αδιαφορία που φτάνει μέχρι την εκμετάλλευση και την καταστροφή της.

Με τις δραστηριότητες προσπαθήσαμε να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές για ένα θέμα που αφορά και τη δική τους ζωή. Για αυτό και όλες ήταν ενταγμένες σε ένα πρόγραμμα δράσης του σχολείου για ενημέρωση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η λογοτεχνία τους μίλησε για τη ζωή γύρω τους, οι μαθητές κλήθηκαν να την “ακούσουν” και να “συνομιλήσουν” μαζί της, ενώ η διδάσκουσα προσπάθησε να τους βοηθήσει να εκφράσουν τον προβληματισμό τους και να δραστηριοποιηθούν.

Το ηλεκτρονικό περιβάλλον του Wiki ήταν ένα πρόσφορο συνεργατικό μέσο για αυτήν τη σταδιακή προσέγγιση του θέματος. Κάθε ομάδα διατηρούσε τον δικό της χώρο –φάκελο και σελίδες– με απώτερο στόχο να καταγραφεί η εξελικτική και συνεργατική πορεία των δραστηριοτήτων τους. Η γνωριμία αρχικά με το πρόβλημα και στη συνέχεια η έκφραση άποψης για αυτό θα οδηγούσε ομαλά στη διαμόρφωση πρότασης για τις δράσεις τους. Επιπλέον, μέσα από τη γνωριμία με τους λογοτεχνικούς τρόπους των κειμένων, τον σχολιασμό και την ενσωμάτωση αυτών στα κείμενα των μαθητών, προσπαθήσαμε να γίνει το Wiki ένα είδος εργαστηρίου της κάθε ομάδας, ευελπιστώντας να λειτουργήσει και ως χώρος μαθητείας για μεταγενέστερες δραστηριότητες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το σενάριο αυτό επιδιώξαμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να κατανοήσουν την αποξένωση του ανθρώπου της εποχής μας από τη φύση,
- να συναισθανθούν τα αισθήματα ευφορίας και ικανοποίησης που δημιουργεί η φύση, αλλά και την απογοήτευση μπροστά στην καταστροφή της και έτσι να προβληματιστούν για τη δική τους δραστηριοποίηση.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με το σενάριο αυτό επιδιώξαμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να γνωρίσουν τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς στις ιστορίες τους. Σε ένα εικονικό εργαστήριο για κάθε λογοτέχνη κατέγραψαν τους ιδιαίτερους λογοτεχνικούς τρόπους γραφής με τους οποίους δημιουργούν κείμενα που μοιάζουν με παραμύθι –πρώτη φράση, επιμύθιο, επαναλήψεις, ασύνδετο σχήμα– και να αποκωδικοποιήσουν τον ρόλο τους για τη δημιουργία του συγκεκριμένου κειμενικού είδους,
- να εντοπίσουν τις αφηγηματικές τεχνικές και τον ρόλο τους, τον αφηγητή και τη σχέση του με την ιστορία που παρουσιάζεται, στοιχεία ύφους –χιούμορ, προτροπές–, προκειμένου να κατανοήσουν, αφενός, ότι οι επιλογές αυτές συντελούν στην κατασκευή μιας ιστορίας με συγκεκριμένο ύφος και αφετέρου, ότι κάθε συγγραφέας χρησιμοποιεί ορισμένη τεχνική που τον διαφοροποιεί από τους ομότεχνούς του.

Γραμματισμοί

Με το σενάριο αυτό επιδιώξαμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να εμπλακούν σε δραστηριότητες δημιουργικής γραφής, καθώς προχώρησαν στη συγγραφή κειμένου, χρησιμοποιώντας μάλιστα τους λογοτεχνικούς τρόπους που εντόπισαν σε ορισμένα από τα κείμενα. Η συγγραφή ιστοριών βασίστηκε στη συνεργατική γραφή και σε μεγάλο βαθμό έγινε με τέτοιο

τρόπο ώστε η σκέψη του ενός μαθητή να τροφοδοτεί τη σκέψη του επόμενου δημιουργού της ιστορίας σε κάθε ομάδα,

- να είναι σε θέση να αιτιολογούν τις επιλογές τους στη συγγραφή των ιστοριών τους ως προς τα λογοτεχνικά μέσα ανάλογα με το ύφος που επιθυμούσαν να προσδώσουν στο κείμενό τους, ώστε να κατακτήσουν μεταγνωστικές δεξιότητες,
- να συνειδητοποιήσουν τη συμπληρωματική λειτουργία του λόγου, του ήχου, της εικόνας στη δημιουργία μιας εικονογραφημένης ιστορίας, αφού τα πολυτροπικά κείμενα και τα υπερκείμενα είναι οι εκδοχές κειμενικών ειδών που συχνά συναντούν στην καθημερινότητά τους,
- να αντιληφθούν ότι η λογοτεχνία αντλεί το υλικό της από την πραγματική ζωή και κάθε λογοτεχνικό έργο αποτελεί την εκδοχή του δημιουργού του (ενδεικτική η διαφορετική αντίδραση του Γκάτσου και του Γκανά απέναντι στην καταστροφή του περιβάλλοντος),
- να εξοικειωθούν με ένα ηλεκτρονικό συνεργατικό περιβάλλον εργασίας και μάθησης, στο οποίο είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν κοινούς προβληματισμούς, να ανταλλάξουν απόψεις και να παραγάγουν κείμενα δουλεύοντας συνεργατικά,
- να αναπτύξουν πρωτοβουλίες και να εμπλακούν σε καταστάσεις που προάγουν την ενεργητική συμμετοχή τους στην επεξεργασία πληροφοριών και στην επικοινωνία τους με δημόσιες υπηρεσίες.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες σε όλες σχεδόν τις δραστηριότητες του σεναρίου. Οι ομάδες είχαν σχηματιστεί σε προηγούμενες δραστηριότητες με βάση τις επιθυμίες των μαθητών αλλά και το γνωστικό τους επίπεδο, έτσι ώστε σε κάθε ομάδα να υπάρχουν μαθητές με ποικίλες ικανότητες και δεξιότητες.

Σε μεγάλο βαθμό το σενάριο βασίστηκε στη μικτή μάθηση, καθώς πολλές από τις δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν στο Wiki του μαθήματος. Κάθε ομάδα

δούλευε στη σελίδα της και ολοκλήρωνε εκεί βήμα-βήμα τις εργασίες της, ενώ σχολίαζε τις επιλογές της όπως και αυτές των άλλων ομάδων.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το σενάριο επιλέχθηκε για να ασχοληθούν οι μαθητές με προβλήματα που αφορούν στο φυσικό και το οικιστικό περιβάλλον, να ευαισθητοποιηθούν απέναντι σε περιβαλλοντικά θέματα και να αναλάβουν δράση προς την κατεύθυνση αυτή μέσα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του σχολείου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάσσεται στην θεματική ενότητα της Α΄ Γυμνασίου «Φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον» (Νέο Πρόγραμμα Σπουδών).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων τους οι μαθητές χρησιμοποίησαν το πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (ΠΕΚ) για να απαντούν στις στοχευμένες ερωτήσεις που τους δόθηκαν προκειμένου να συγκεντρώσουν το υλικό τους για την παρουσίαση του θέματός τους και για τις δραστηριότητες δημιουργικής γραφής που τους ζητήθηκαν. Αξιοποιήσαμε επομένως τις δυνατότητες του ΠΕΚ για βελτίωση, επανεξέταση και πιθανή αλλαγή του περιεχομένου του κειμένου, αλλαγή στη σύνταξη και μορφοποίησή του· το χαρακτηριστικό δηλαδή της ρευστότητας του ηλεκτρονικού κειμένου.

Οι μαθητές χρησιμοποίησαν επίσης το πρόγραμμα δημιουργίας κόμικ για τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων που αποτυπώνουν τα ζητούμενα με συμπληρωματικούς τρόπους και αναδεικνύουν τις δυνατότητες πολλαπλής αναπαράστασής τους.

Τέλος, οι μαθητές δραστηριοποιήθηκαν στο συνεργατικό περιβάλλον του μαθήματος (Wiki) για την ολοκλήρωση των εργασιών των ομάδων και τη συγγραφή των τελικών τους κειμένων. Είχαν τη δυνατότητα επομένως να συνεργαστούν και σε

χρόνο εκτός τάξης και να ανταλλάξουν απόψεις και προβληματισμούς με αφορμή τα κείμενα.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Α' Γυμνασίου:

Ίταλο Καλβίνο, [Μανιτάρια στην πόλη](#)

ΚΝΑ Β' Γυμνασίου:

Μιχάλης Γκανάς, [Στα καμένα](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Ν. Γκάτσος, [Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#)

Αρ. Χιόνης, [Η ομορφιά που γεννιόταν και πέθαινε](#)

Υποστηρικτικό υλικό/εκπαιδευτικό υλικό

Μη λογοτεχνικά κείμενα

Γιάννης Σ. Παπαδάτος, [«Παιδικό λογοτεχνικό βιβλίο και περιβαλλοντικά προβλήματα»](#), Πανεπιστήμιο Αιγαίου-Αναμόρφωση Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος ΤΕΠΑΕΣ

Βίντεο

[Ταινία animation *Man* του Steve Cutts](#)

Τραγούδια

[«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»](#), από τον δίσκο *Τα Παράλογα*, στίχοι: Νίκος Γκάτσος, μουσική: Μάνος Χατζιδάκις, ερμηνεία: Μαρία Φαραντούρη, Νότος, 1976.

[«Στα καμένα»](#), από τον δίσκο *Ρίζε κόκκινο στη νύχτα*, στίχοι: Μιχάλης Γκανάς, μουσική-ερμηνεία: Λαυρέντης Μαχαιρίτσας, EMI, 1993.

Ιστοσελίδες

[Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας](#)

[Αρχαιολογικό Μουσείο Ελευσίνας](#)

[Ι.Μ.Ε.: Κλασική περίοδος: Θρησκεία](#)

[Τα Ελευσίνια Μυστήρια από το Blog Ιερά Οδός](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Α' φάση, πριν την ανάγνωση (2 ώρες)

1^η-2^η ώρα

Οι μαθητές βρίσκονταν στην τάξη τους (η οποία διαθέτει διαδραστικό πίνακα). Η διδάσκουσα, με αφορμή ένα περιβαλλοντικό πρόγραμμα που “έτρεχε” στο σχολείο από την αρχή του έτους για τον καλλωπισμό και την αναμόρφωση του αύλειου χώρου, ζήτησε από τους μαθητές να σκεφτούν μια πιθανή δική τους συμμετοχή στις δράσεις αυτές μέσα από τα μονοπάτια της λογοτεχνίας. Τους πρότεινε την παρουσίαση εργασιών τους από το μάθημα της λογοτεχνίας στη γιορτή που θα γινόταν στο τέλος της χρονιάς, στην οποία θα παρουσιαζόταν το έργο της περιβαλλοντικής ομάδας. Επειδή επρόκειτο για μια πραγματική περίπτωση της σχολικής ζωής, η ιδέα άρεσε στα παιδιά και προσήλκυσε το ενδιαφέρον τους.

Στη συνέχεια, ενημερώθηκαν για το σενάριο που επρόκειτο να εφαρμόσουμε και ξεναγήθηκαν στο Wiki, που είχε δημιουργηθεί ειδικά για αυτό (με τις τεχνικές λεπτομέρειες του οποίου είχαν εξοικειωθεί από προηγούμενες δραστηριότητες). Στο Wiki ήταν αναρτημένο στους φακέλους κάθε ομάδας όλο το υλικό του σεναρίου.

Στην αρχή, για μια πρώτη διερεύνηση των στάσεων και των απόψεων των μαθητών πάνω στο θέμα και για την προσέλκυση του ενδιαφέροντός τους προβλήθηκε στον διαδραστικό πίνακα ένα [βίντεο](#) σχετικό με την αλαζονική συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στη φύση και τις πιθανές συνέπειες που προκύπτουν. Έπειτα, μοιράστηκε το [1^ο Φύλλο Εργασίας](#) και τους ζητήθηκε να συνεργαστούν με αυτούς που κάθονταν δίπλα τους και πίσω τους για τη συμπλήρωσή του· αυτή ήταν μια πρώτη προσπάθεια να περάσουν από την ατομική στην ομαδική εργασία με αυτούς που αισθάνονταν περισσότερο οικεία, τους “γείτονές” τους.

Οι μαθητές έπρεπε να καταγράψουν με καταγισμό ιδεών λέξεις ή φράσεις σχετικές με φαινόμενα περιβαλλοντικής καταστροφής που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας αλλά και με τις συνέπειές τους. Θα τους βοηθούσε να θυμηθούν όσα είχαν συζητηθεί κατά τη διδασκαλία του διηγήματος του Καλβίνο, «Μανιτάρια στην πόλη», το οποίο είχαν διδαχτεί τον προηγούμενο μήνα. Οι ομάδες εργάστηκαν με κέφι και δημιουργικό θόρυβο.

Κάθε ομάδα έλεγε τις λέξεις της και ένα μέλος της τις κατέγραφε με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα στο [Tagxedo](#) για να δημιουργηθεί ένα συννεφόλεξο που θα κατέγραφε αυτές τις πρώτες απόψεις της τάξης. Ακόμα και αν οι λέξεις επαναλαμβάνονταν, γράφονταν ξανά, αφού χαρακτηριστικό του λογισμικού αυτού είναι να παρουσιάζει με μεγαλύτερη γραμματοσειρά τις επαναλαμβανόμενες λέξεις, οπότε θα είχε ενδιαφέρον να δούμε ποια προβλήματα απασχολούσαν την πλειοψηφία των μαθητών μας. Αυτή η διαδικασία κράτησε αρκετή ώρα, γιατί έπρεπε να καταγραφούν όλες οι λέξεις όλων των ομάδων. Το συννεφόλεξο που δημιουργήθηκε ενθουσίασε τους μαθητές, γιατί αποτύπωνε τις απόψεις όλης της τάξης και αναρτήθηκε αμέσως στο Wiki του μαθήματος¹.

Για το σπίτι τους ζητήθηκε να ξαναθυμηθούν το κείμενο του Καλβίνο και να διαβάσουν το κείμενο του Χιόνη, που αν και ήταν αναρτημένο στο Wiki, δόθηκε και σε φωτοτυπία για να μην αποκλειστούν κάποιοι μαθητές που δεν είχαν διαδικτυακή σύνδεση στο σπίτι.

Β' φάση, κατά την ανάγνωση (6 ώρες)

3^η-4^η ώρα

Την τρίτη ώρα οι μαθητές βρίσκονταν στην τάξη τους. Επειδή οι μισοί περίπου δεν είχαν διαβάσει το κείμενο του Χιόνη, διαβάστηκε από τη διδάσκουσα και εξομαλύνθηκαν οι όποιες νοηματικές δυσκολίες. Με συζήτηση στην ολομέλεια ξαναθυμηθήκαμε και το κείμενο του Καλβίνο. Στόχος των δραστηριοτήτων που θα

¹ Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το αρχείο sunnefolekso.

ακολουθούσαν ήταν η ανάδειξη της δυσαρμονικής σχέσης του κατοίκου της πόλης με τα στοιχεία της φύσης και η ανάδειξη της λογοτεχνικής της αποτύπωσης. Ακολούθως, μοιράστηκε στις ομάδες σε φωτοτυπία το [2^ο Φύλλο εργασίας](#), στο οποίο υπήρχαν τρεις δραστηριότητες.

Σύμφωνα με την πρώτη δραστηριότητα, οι μαθητές έπρεπε να δημιουργήσουν ένα κόμικ στο οποίο θα συνομιλούσαν οι ήρωες των κειμένων που είχαν διαβάσει: η παπαρούνα και τα μανιτάρια. Ο σκοπός ήταν, μέσα από τη φανταστική συνάντηση, να αντιληφθούν τη “συνομιλία” μεταξύ των κειμένων και τη “συνομιλία” τη δική τους με τα κείμενα και τους ήρωες. Πριν περάσουν όμως στη δημιουργία του κόμικ θα έπρεπε η ομάδα τους να εντοπίσει συγκεκριμένα στοιχεία από τις ιστορίες, συγκρίνοντάς τες με τη βοήθεια ερωτημάτων και να κρατήσει πρόχειρες σημειώσεις σε έναν πίνακα. Η συζήτηση στις ομάδες έγινε με ενθουσιασμό και η συζήτηση που ακολούθησε στην ολομέλεια ανέδειξε τη δυσαρμονία στη σχέση ανθρώπου-φυσικού περιβάλλοντος.

Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τις ομάδες να προετοιμάσουν το κόμικ τους στο χαρτί, πριν πάμε στο εργαστήριο. Σε μια προσπάθεια να κατακτηθούν μεταγνωστικές δεξιότητες για το πώς κατασκευάζουμε μια ιστορία και το πώς δημιουργούμε έναν διάλογο μεταξύ των ηρώων, ζητήθηκε από τους μαθητές να προβληματιστούν για το πόσα καρέ θα χρησιμοποιούσαν, πώς φαντάζονταν το σκηνικό τους, ποια θα ήταν η εξέλιξη της μικρής ιστορίας που θα αφηγούνταν και ποιοι οι διάλογοι μεταξύ των ηρώων.

Την επόμενη ώρα οι μαθητές πήγαν στο εργαστήριο πληροφορικής για να δημιουργήσουν τα κόμικ. Στο σημείο αυτό δούλεψαν με πολύ κέφι. Όσες ομάδες δεν πρόλαβαν ανέλαβαν να ολοκληρώσουν την εργασία τους στο σπίτι. Τα κόμικ τα ανήρτησαν στο Wiki και έτσι είχαν όλοι την ευκαιρία να δουν και να συζητήσουν τις ιστορίες όλων των ομάδων². Στο Wiki, επίσης, κατέγραψαν με μορφή σχολίου τις παρατηρήσεις τους για το λογισμικό που χρησιμοποίησαν, για το αν τους

² Βλ. στον Φάκελο Τεκμηρίων το αρχείο comic.

ικανοποίησαν οι δυνατότητες του προγράμματος, αν ήταν επαρκές για τις ανάγκες τους, αν περιόρισε τις επιλογές τους. Αυτό έγινε, σε μια πρώτη προσπάθεια να δουν οι μαθητές με κριτικό τρόπο τα εργαλεία και, παρά το νεαρό της ηλικίας, να έχουν έναν πρώτο προβληματισμό για τις δυνατότητες και τα όρια του μέσου.

at 9:09 am on Dec 8, 2014

[Reply](#) [Delete](#)

Το TOONDOO είναι ένα χρήσιμο λογισμικό όμως, υπήρχαν κάποιοι περιορισμοί. Για παράδειγμα, για το comic μας χρειαζόμασταν μία παπαρούνα, που δεν υπήρχε, έτσι αναγκαστήκαμε να την αντικαταστήσουμε με ένα τριαντάφυλλο. Επίσης υπήρξαν περιορισμοί και στα Backgrounds. Ενώ χρειαζόμασταν περισσότερες πολυκατοικίες και πεζοδρόμια δεν υπήρχε τόση ποικιλία.

Ως εργασία για το σπίτι τους ζητήθηκε να ξανακοιτάξουν τα δύο κείμενα και να προετοιμαστούν για τη δεύτερη δραστηριότητα του 2^{ου} Φύλλου Εργασίας.

5^η-6^η ώρα

Οι μαθητές βρίσκονταν στο εργαστήριο πληροφορικής για να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητες του [2^{ου} Φύλλου Εργασίας](#). Στην αρχή, παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια και σχολιάστηκαν οι εργασίες της προηγούμενης δραστηριότητας (κόμικ) τις οποίες δεν είχαν προλάβει να ολοκληρώσουν την προηγούμενη φορά. Έπειτα, τους ζητήθηκε να προσπαθήσουν να γνωρίσουν και να καταλάβουν τον τρόπο με τον οποίο γράφουν τις ιστορίες τους οι δύο συγγραφείς, για να αξιοποιήσουν και οι ίδιοι αργότερα κάποιους από αυτούς στη δημιουργία της δικής τους ιστορίας. Έτσι κλήθηκαν, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου (εισαγωγή σχολίου, χρωματισμός, επισήμανση, αλλαγή γραμματοσειράς κλπ.), να ξαναδιαβάσουν τα κείμενα και να αναδείξουν αυτά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους: την αρχή των ιστοριών, τις επαναλήψεις, τα υποκοριστικά, το χιούμορ, τα επιμύθια, την αφήγηση, την περιγραφή τους διαλόγους, το είδος του αφηγητή. Αφού έκαναν με χαρά αυτήν την παιχνιδιάρικη δραστηριότητα, στην ολομέλεια

συζητήθηκαν τα συμπεράσματα και καταγράφηκαν από έναν μαθητή στη σελίδα του Wiki «Το εργαστήρι του συγγραφέα»³.

Ακολούθως, προχώρησαν στην τρίτη δραστηριότητα, να κατασκευάσουν δηλαδή τη δική τους ιστορία στην οποία θα αφηγούνταν την απρόσμενη συνάντησή τους με κάποιο στοιχείο της φύσης. Εδώ παρατηρήθηκε κάποια αναστάτωση και υπήρξαν πολλές διαφωνίες, επειδή οι ιδέες ήταν πολλές. Έτσι, τους δόθηκε η δυνατότητα να ξανασηματίσουν ομάδες με κριτήριο τις ιδέες τους. Ήταν και κάποιοι που επέμεναν να γράψουν μόνοι τους. Οι ιστορίες άρχισαν να γράφονται στο Wiki για να υπάρχει δυνατότητα να συνεχιστούν στο σπίτι. Στις περισσότερες ιστορίες η συνάντηση ήταν με κάποιο απροσπάτετο ζώακι. Οι ιστορίες ολοκληρώθηκαν στο σπίτι από τα μέλη των ομάδων που διέθεταν διαδικτυακή σύνδεση στο σπίτι, αφού πρώτα είχε γίνει μεταξύ τους συνεννόηση για το τέλος της ιστορίας τους⁴.

7^η-8^η ώρα

Οι μαθητές την πρώτη ώρα βρίσκονταν στην τάξη τους με τον διαδραστικό πίνακα στον οποίο προβλήθηκαν και σχολιάστηκαν οι ιστορίες όλων των ομάδων στην ολομέλεια. Επίσης, έγινε συζήτηση για τους λογοτεχνικούς τρόπους που επέλεξε κάθε ομάδα για να κατασκευάσει την ιστορία της. Σε κάποιες ομάδες επισημάνθηκε το χιούμορ, σε άλλες το φανταστικό στοιχείο και το αναπάντεχο, σε άλλες το επιμύθιο και σε άλλες ο διάλογος.

Την επόμενη ώρα οι μαθητές πήγαν στο εργαστήριο πληροφορικής. Από το Wiki άνοιξαν το [3^ο Φύλλο Εργασίας](#), κοινό για όλες τις ομάδες, για να μελετήσουν τη στάση δύο ποιητών, του Γκάτσου και του Γκανά, απέναντι στο πρόβλημα της καταστροφής του περιβάλλοντος. Αφού προβλήθηκαν από το κεντρικό σύστημα προβολής τα τραγούδια «[Ο εφιάλτης της Περσεφόνης](#)» και «[Στα καμένα](#)», τους ζητήθηκε να καταγράψουν με τη βοήθεια ενός πίνακα τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η φύση πριν και μετά την καταστροφή.

³ Βλ. ό.π. τα αρχεία i_omorfia_se_PEK και to_ergastirio_tou_syggrafea.

⁴ Βλ. ό.π. το αρχείο i_diki_mas_istoria.

Πριν από αυτό, όμως, χρειάστηκε να γίνει αρκετή συζήτηση, επειδή οι μαθητές δυσκολεύτηκαν να προσεγγίσουν τα ποιήματα, καθώς αγνοούσαν βασικά στοιχεία για την κατανόησή τους, όπως π.χ. τον μύθο της Περσεφόνης και τη σχέση του με τα Ελευσίνια μυστήρια. Έτσι, επειδή ο χρόνος συρρικνώθηκε, ενώ στο αρχικό σχέδιο προβλεπόταν να παρουσιάσουν μια εικονογραφημένη ιστορία με λογισμικό παρουσίασης στο Google Drive, με χρήση του λόγου των ποιητών και εικόνες από προτεινόμενες σελίδες, τελικά, προτάθηκε στους μαθητές να επιλέξουν στίχους από τα ποιήματα που τους συγκίνησαν περισσότερο και να τους φωτίσουν εκ νέου πλαισιώνοντάς τους με εικόνες. Αγνόησαν τις προτεινόμενες σελίδες και με ελεύθερη αναζήτηση με λέξεις κλειδιά, δημιούργησαν στη σελίδα τους στο Wiki τη δική τους εκδοχή στίχων των τραγουδιών⁵. Τους ζητήθηκε ακόμα να εξηγήσουν, υπό μορφή σχολίου στη σελίδα τους, γιατί διάλεξαν τις συγκεκριμένες εικόνες⁶.

Γ' φάση, μετά την ανάγνωση (3 ώρες)

9^η-10^η ώρα

Οι μαθητές βρίσκονταν στο εργαστήριο πληροφορικής. Στην αρχή προβλήθηκαν στο κεντρικό σύστημα προβολής και συζητήθηκαν οι εργασίες των ομάδων με τους στίχους και τις εικόνες από την προηγούμενη δραστηριότητα. Στη συνέχεια, άνοιξαν το [4^ο Φύλλο Εργασίας](#) με το οποίο τους ζητήθηκε ως τελική δραστηριότητα να συντάξουν μια επιστολή προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος, στη οποία θα διατύπωναν τις προτάσεις τους και να την υποβάλουν στη σχετική φόρμα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου. Οι μαθητές όμως –που πάντα μας εκπλήσσουν– θεώρησαν πως δεν είχε νόημα παραμονές εκλογών να στείλουμε μήνυμα στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, οπότε η επιστολή συντάχθηκε στο Wiki και αποφασίστηκε να αποσταλεί μετά τις εκλογές.

⁵ Βλ. ό.π. τα [eikonagrafimeni_istoria_1](#) και [eikonagrafimeni_istoria_2](#).

⁶ Βλ. ό.π. το [sxolio](#).

Η αλήθεια είναι ότι η τελική δραστηριότητα δεν τους άρεσε, γιατί μεταξύ άλλων, σε συζήτηση που έγινε πριν αρχίσουν, είπαν πως δεν καταλαβαίνουν τον λόγο για τον οποίο θα έγραφαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και τι ακριβώς θα ζητούσαν. Ήθελαν έναν άλλο τρόπο για να αποτυπώσουν τα συμπεράσματά τους από όλη τη δουλειά που είχαν κάνει μέχρι τότε. Επειδή όμως ο χρόνος που είχαμε στη διάθεσή μας δεν επέτρεπε αλλαγή σχεδίου –καθώς δεν είχαν εξοικειωθεί και με λογισμικά που θα μας επέτρεπαν να κάνουμε κάτι άλλο–, η διδάσκουσα υποσχέθηκε ότι θα επανερχόμασταν στο θέμα, όταν θα γινόταν η γιορτή στο τέλος της χρονιάς, για να φτιάξουμε αφίσες, προσκλήσεις, διαφημιστικά σποτάκια και ό,τι άλλο κρίναμε απαραίτητο για τη διαφήμιση της εκδήλωσής μας. Έτσι τα παιδιά προχώρησαν στη σύνταξη του τελικού κειμένου στο Wiki. Όσες ομάδες δεν πρόλαβαν (σχεδόν όλες) συνεννοήθηκαν για να συνεχιστεί η εργασία στο σπίτι.

11^η ώρα

Οι μαθητές βρίσκονταν στην τάξη τους με τον διαδραστικό πίνακα, στον οποίο προβλήθηκαν στην ολομέλεια οι εργασίες των μαθητών, σχολιάστηκαν και αξιολογήθηκαν από τα μέλη όλων των ομάδων. Η αξιολόγηση έγινε με μορφή συζήτησης και με συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούσαν στο περιεχόμενο και στη μορφή της επιστολής (πληρότητα, πρωτοτυπία, σαφήνεια, συνοχή, κατάλληλη γλώσσα, ύφος κλπ.).

Σε μια τελική δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης, ζητήθηκε από τους μαθητές, σε μια συζήτηση μέσα στο πλαίσιο της ομάδας τους, να αξιολογήσουν τον εαυτό τους και τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας τους (τη συμβολή κάθε μέλους στην επίτευξη των δραστηριοτήτων, τον βαθμό συνεργασίας που επέδειξε, την υπευθυνότητα και τη συνέπεια που είχε).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, η περιβαλλοντική ομάδα του σχολείου μας έχει αναλάβει τον καλλωπισμό της αυλής, με περιποίηση και ανανέωση των λουλουδιών και των δέντρων στα παρτέρια, graffiti στους τοίχους της μάντρας κλπ. Οι εργασίες προχωρούν με εντατικούς ρυθμούς και η αυλή μας αλλάζει. Στο τέλος της χρονιάς, θα γίνει μια γιορτή για να παρουσιαστεί η δουλειά της ομάδας στην ευρύτερη κοινότητα (γονείς, γείτονες, φίλους, φορείς κλπ.). Το τμήμα σας θα μπορούσε να συμμετάσχει στις εκδηλώσεις εκείνης της μέρας παρουσιάζοντας εργασίες που θα γίνουν στο μάθημα της λογοτεχνίας.

Τα λογοτεχνικά κείμενα θα δώσουν αφορμή να γνωρίσετε το περιβάλλον γύρω σας –το οικιστικό και το ευρύτερο φυσικό– και τη σχέση σας με αυτό. Ακόμα, θα σας βοηθήσουν να παρουσιάσετε τους προβληματισμούς σας, αλλά κυρίως να διατυπώσετε τις προτάσεις σας προκειμένου να ζούμε φιλικά προς αυτό.

Πριν ακούσουμε όμως τη φωνή των λογοτεχνών, ας δούμε τι έχετε εσείς πρώτοι να πείτε για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, για όσα ζείτε και για όσα ακούτε να γίνεται λόγος.

- Ας παρακολουθήσουμε πρώτα ένα [βίντεο](#), που θέτει πολλά από τα θέματα που αφορούν στο φυσικό περιβάλλον και στη σχέση μας με αυτό.
- Εκφραστείτε, λοιπόν! Συνεργαστείτε σε τετράδες, ανά δύο θρανία, έτσι όπως κάθεστε, και συζητήστε για τα περιβαλλοντικά προβλήματα.
 - ✓ Φτιάξτε μια λίστα με λέξεις ή φράσεις που αυθόρμητα σκέφτεστε και είναι σχετικές με φαινόμενα περιβαλλοντικής καταστροφής που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας και με όλα τα αρνητικά που έχουν προκληθεί.

- Τις λέξεις κάθε ομάδα μπορεί να τις καταγράψει εδώ:

- Στη συνέχεια, θα δημιουργήσουμε με τις λέξεις όλων των ομάδων ένα συννεφόμελο που θα αντιπροσωπεύει την άποψη της τάξης και θα είναι η πρώτη ανάρτηση που θα κάνουμε στο Wiki του μαθήματος σχετικά με την εργασία μας.
- Για αυτό ας σκεφτούμε καλά όλα τα στοιχεία που αποτελούν το οικοσύστημά μας και ας βρούμε λέξεις που αποδίδουν τη σκέψη μας με ακρίβεια.

2^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η δραστηριότητα

- Και η σειρά των λογοτεχνών τώρα! Ας ακούσουμε τι έχουν να πουν. Ετοιμαστείτε να ξεκινήσετε μια συνομιλία μαζί τους μέσα από τα κείμενά τους για να δούμε πώς μπορούν να βοηθήσουν στις δράσεις που έχετε να κάνετε!
- Ας ξεκινήσουμε από το πιο κοντινό μας περιβάλλον, το περιβάλλον της πόλης κι ας ανιχνεύσουμε τη θέση της φύσης μέσα σε αυτό. Βοηθοί μας ο **Ίταλο Καλβίνο** και ο **Αργύρης Χιόνης** που γράφουν ιστορίες για την αναπάντεχη παρουσία μανιταριών και μιας παπαρούνας στο αφιλόξενο περιβάλλον της πόλης.
- ✓ Βασικοί πρωταγωνιστές στα κείμενά τους είναι τα μανιτάρια και η παπαρούνα. Αν αυτά τα δύο στοιχεία της φύσης μπορούσαν να συναντηθούν, τι θα συζητούσαν για τη ζωή τους στην πόλη, τη σχέση των κατοίκων με τη φύση που αυτά αντιπροσωπεύουν; Παρουσιάστε τη συνάντησή τους με μορφή **κόμικ** και ανεβάστε τη στη σελίδα του Wiki του μαθήματος *Η φύση μιλά για την πόλη*. Νομίζω ότι θα σας βοηθήσει αν πρώτα εντοπίσετε κάποια από τα υλικά της κάθε ιστορίας:

<i>Βοηθητικά ερωτήματα για τη συζήτηση</i>	<i>Μανιτάρια</i>	<i>Παπαρούνα</i>
Πώς βρέθηκαν στην πόλη;		
Ποια είναι η εικόνα της πόλης – εντοπίστε και λέξεις ή φράσεις κάθε		

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

κειμένου		
Πώς ζουν οι άνθρωποι στην πόλη αυτή;		
Ποια σχέση έχουν οι άνθρωποι της πόλης με τη φύση;		

Πριν επιλέξετε το λογισμικό με το οποίο θα δημιουργήσετε το κόμικ σας (από αυτά που προτείνονται στη σχετική σελίδα στο Wiki), μπορείτε πρώτα να το προετοιμάσετε στο χαρτί: σκεφτείτε πόσα καρέ χρειάζεστε, ποιο σκηνικό θα εξυπηρετούσε καλύτερα την ιστορία σας, τους διαλόγους των προσώπων κλπ.

Στη συνέχεια, επιλέξτε ένα από τα προτεινόμενα λογισμικά ή κάποιο άλλο που ξέρετε και δημιουργήστε την ιστορία σας.

Τέλος, συζητήστε μεταξύ σας τις δυνατότητες του προγράμματος που χρησιμοποιήσατε. Ικανοποίησε τις ανάγκες σας; Μήπως περιόρισε τις επιλογές σας;

Μην ξεχάσετε να ανεβάσετε το κόμικ σας στη σελίδα στο Wiki!

2^η δραστηριότητα

- Επειδή πρόκειται να δημιουργήσουμε κι εμείς τη δική μας ιστορία, ας μπούμε στο εργαστήρι των συγγραφέων μας κι ας παρατηρήσουμε πώς δουλεύουν.
 - ✓ Παρατηρήστε λοιπόν **πώς γράφουν τις ιστορίες τους**. Δε μοιάζουν σαν να είναι παραμύθι; Μπορείτε να βρείτε ορισμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα; Για να το κάνετε αυτό, θα σας πρότεινα να κατεβάσετε τα κείμενα σε ψηφιακή μορφή από τη σελίδα του Wiki *Τα κείμενα που θα μελετήσουμε* και με τα εργαλεία του προγράμματος επεξεργασίας κειμένου που εσείς θα κρίνετε κατάλληλα π.χ. επισήμανση κειμένου, χρωματισμός γραμματοσειράς, εισαγωγή σχολίου κλπ. να τα εντοπίσετε με τη βοήθεια των παρακάτω σχολίων:
 - Πώς ξεκινούν –με ποια φράση– και πώς τελειώνουν τις ιστορίες τους – ιδιαίτερα ο Χιόνης με τα δύο [επιμύθια](#) που γράφει;
 - Ποιος μιλάει σε κάθε ιστορία; Έχει κάποιον πρωταγωνιστικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας; Σας φαίνεται το κατάλληλο πρόσωπο να μιλήσει;
 - Πού υπάρχει αφήγηση, περιγραφή και διάλογος και για ποιον λόγο κάθε φορά;
 - Τα σημεία με χιούμορ και στις δύο ιστορίες για τη ζωή στην πόλη και τις αντιδράσεις των ανθρώπων. Σας φαίνεται πετυχημένη η επιλογή αυτή για να κάνει εμάς τους αναγνώστες να σκεφτούμε τις περιπέτειες των πρωταγωνιστών από την πιο αστεία τους πλευρά;
 - Τα υποκοριστικά που δείχνουν την τρυφερή διάθεση για τους πρωταγωνιστές, την παπαρούνα και ταμανιάρια.

- Τις επαναλήψεις του Χιόνη για να δώσει ένταση και έμφαση – ή μήπως σκέφτεστε και για κάποιον άλλο λόγο;
- και βέβαια τα ασύνδετα σχήματα.

Μην ξεχάσετε να αποθηκεύσετε τα κείμενά σας και να τα ανεβάσετε πάλι στο Wiki στον φάκελο της ομάδας σας.

- ✓ Τις παρατηρήσεις σας μπορείτε να τις αναρτάτε στο Wiki στη σελίδα της ομάδας σας *Το εργαστήρι του συγγραφέα*, για να τις μελετήσετε στη συνέχεια και να τις αξιοποιήσετε κι εσείς στη συγγραφή της δικής σας ιστορίας.

3^η δραστηριότητα

Η σειρά σας τώρα! **Δημιουργήστε μία ιστορία** για μια αναπάντεχη συνάντησή σας με ένα στοιχείο της φύσης μέσα στην πόλη, όπως για παράδειγμα με μια ολάνθιστη νεραντζιά στην κεντρική λεωφόρο, μια κουκουβάγια στην ταράτσα του σπιτιού σας και πόσο επηρέασε τη ζωή σας. Θα σας πρότεινα να δοκιμάσετε να τη γράψετε σύμφωνα με τον τρόπο του Αργύρη Χιόνη ή του Ίταλο Καλβίνο.

- ✓ Η ιστορία σας μπορεί να είναι εντελώς φανταστική –σαν ένα όνειρο– ή και να συνδυάζει στοιχεία φαντασίας και πραγματικότητας –όπως κάνει ο Χιόνης– ή να συμβαίνει στην πραγματική ζωή –όπως του Καλβίνο. Και μην ξεχάσετε να γράψετε κι εσείς τα επιμύθιά σας!
- ✓ Μπορείτε να συζητήσετε την πλοκή και την εξέλιξή της, να την ξεκινήσετε στο σχολείο και να συνεχίσετε την ιστορία σας γράφοντας ο καθένας το δικό του κομμάτι στην ηλεκτρονική σελίδα στο Wiki του μαθήματός μας. Συμφωνήστε με ποια σειρά θα γράψει κάθε μέλος της ομάδας, πόσες φορές θα γράψει και τα χρονικά περιθώρια που θα έχει. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ!! Ο καθένας θα πρέπει να συνεχίζει την ιστορία από κει που την άφησε ο προηγούμενος!
- ✓ Μπορείτε επίσης να δημιουργήσετε μία σελίδα στο Wiki κι εσείς, που θα είναι «το δικό σας λογοτεχνικό εργαστήρι», στο οποίο θα εξηγείτε σύντομα ποιους τρόπους των συγγραφέων μας βρήκατε κατάλληλους για το κομμάτι της ιστορίας που γράφετε και γιατί αποφασίσατε να τους χρησιμοποιήσετε.
- ✓ Στο κείμενό σας μπορείτε να συμπεριλάβετε φωτογραφίες, σκίτσα, ζωγραφιές, ήχους, τραγούδια, βίντεο κι ό,τι άλλο σας φέρει η έμπνευση.

3^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο Νίκος Γκάτσος και ο Μιχάλης Γκανάς στα ποιήματά τους μας δίνουν την εικόνα της φύσης όπως ήταν **πριν την καταστροφή** της και την εικόνα της **μετά την καταστροφή** που έγινε με την παρέμβαση του ανθρώπου. Ας δούμε τη φύση από λίγο πιο κοντά. Νομίζω ότι θα σας βοηθήσει να συμπληρώσετε και τον παρακάτω πίνακα με λέξεις και φράσεις των δύο ποιημάτων:

Κείμενα	Η φύση πριν την καταστροφή	Η φύση μετά την καταστροφή
«Ο εφιάλτης της Περσεφόνης»		
«Στα καμένα»		

- Οι λέξεις και οι φράσεις που βρήκατε σίγουρα σας φέρνουν στο μυαλό ορισμένες εικόνες.
 - ✓ Πώς θα σας φαινόταν να παρουσιάσετε για κάθε ποίημα την εικόνα της φύσης πριν και μετά την καταστροφή σε **εικονογραφημένη ιστορία** με τους στίχους των ποιητών; Θα είναι άλλος ένας τρόπος να μιλήσετε για τη φύση με τη βοήθεια των λογοτεχνών και να

εμπλουτίσετε τη δράση σας ως τμήμα στις εκδηλώσεις του σχολείου. Την εικονογραφημένη ιστορία θα τη δημιουργήσετε σε συνεργατικό λογισμικό παρουσίασης στο Drive (σας έχει σταλεί πρόσκληση στα Gmail σας)

Πώς θα τη δουλέψετε στο Wiki του μαθήματος;

- Κάθε ομάδα δουλεύει στη σελίδα της και συγκεντρώνει εκεί το υλικό της. Εικόνες μπορείτε να βρείτε στο διαδίκτυο ή ακόμα μπορείτε να χρησιμοποιήσετε και φωτογραφίες που έχετε εσείς τραβήξει. Αναρτάτε αρκετές από τις φωτογραφίες που βρίσκετε προκειμένου να δημιουργήσετε μία πινακοθήκη, από την οποία στη συνέχεια θα επιλέξετε αυτές που θέλετε για την παρουσίασή σας. Μπορείτε να αριθμείτε κάθε εικόνα στην ονομασία που της δίνετε. Σας προτείνω να δείτε τις ιστοσελίδες:

- του [Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας](#),
- του [Μουσείου της Ελευσίνας](#), του [ηλεκτρονικού οδηγού του Μουσείου της Ελευσίνας](#), του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού για τα [Ελευσίνια Μυστήρια](#) στις οποίες μπορείτε να βρείτε φωτογραφίες

Μπορείτε ακόμα να αναζητήσετε εικόνες χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες λέξεις κλειδιά.

- Επιλέξτε τις εικόνες που θέλετε να χρησιμοποιήσετε στην παρουσίασή σας και εξηγήστε στο πεδίο του Wiki για τα σχόλια γιατί επιλέξατε αυτές τις συγκεκριμένες και όχι άλλες. Έτσι, και οι συμμαθητές σας θα καταλάβουν τον τρόπο με τον οποίο εργαστήκατε ώστε να αξιολογήσουν τα αποτελέσματα των εργασιών σας.

4^ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Με αφορμή τη συζήτηση και τον προβληματισμό που αναπτύχθηκε γύρω από τα κείμενα που εξετάσαμε, ας προσπαθήσουμε να συνοψίσουμε τις τελικές μας προτάσεις:

- ✓ Ας συντάξουμε μια **επιστολή προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος**, η οποία μπορεί να ανακοινωθεί στους συμμαθητές μας κατά την ημέρα παρουσίασης των δραστηριοτήτων κάθε τμήματος. Το κείμενό μας θα το στείλουμε στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου μέσα από την [ηλεκτρονική τους σελίδα](#).
 - Στην επιστολή αυτή ας προτείνουμε δράσεις που μπορεί να κάνει το σχολείο –όπως π.χ. αναδασώσεις, καθαρισμό ακτών, ανακύκλωση και ό,τι άλλο μπορούμε να σκεφτούμε– για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, με τη βοήθεια και περιβαλλοντικών οργανώσεων, αναφέροντας και ιστοσελίδες για πρωτοβουλίες που λαμβάνουν οι οργανώσεις αυτές ή και άλλοι φορείς για την προστασία του περιβάλλοντος.
 - Τέλος, μπορούμε να αναφερθούμε και σε αλλαγές που σκεφτόμαστε να κάνουμε στον τρόπο ζωής μας ώστε να ζήσουμε πιο φιλικά προς το περιβάλλον.

Z. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να αποτελέσει την αφορμή για την ενασχόληση των μαθητών και με άλλα θέματα που αφορούν στη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον, όπως η σχέση του με τα ζώα, η έλλειψη ζωτικών φυσικών πόρων (νερό, τροφή), που συναντάμε σε αρκετά κείμενα της ελληνικής και ξένης λογοτεχνίας. Θα μπορούσε, επίσης, να εστιάσει στα τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα, με κείμενα λογοτεχνικά που αφορούν στην περιοχή στην οποία ζουν οι μαθητές και όλα αυτά να αποτελέσουν αντικείμενο έρευνας για ένα ευρύτερο project που θα διαρκέσει όλη τη χρονιά, στο πλαίσιο ίσως των προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο άρεσε στα παιδιά, επειδή είχε πολλές και ποικίλες δραστηριότητες και έδωσε την ευκαιρία σε όσους δυσκολεύονταν στον γραπτό λόγο να εκφράσουν τις απόψεις του και με άλλους τρόπους. Σε αυτήν την κατεύθυνση, το τελικό προϊόν θα μπορούσε να καταλήγει σε ένα πολυτροπικό κείμενο (διαδραστική αφίσα, διαφημιστικό βιντεάκι, ραδιοφωνικό σποτ κλπ.), στο οποίο οι μαθητές θα μπορούσαν να αποτυπώσουν τα συμπεράσματά τους.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

—